

Pokalbis su V. Kutkum apie Lietuvos Fondą

Lietuvių Fondo centrai Čikagoje, į kurį per devynerius metus suplaukė virš 710,000 dolerių, keliuose didžiuliuose lietuvių telkiniuose padeda vietiniai vajeaus komitetai. Vienas iš stipriausių, veiksmingiausių, aktyviausių LF vajeaus komitetų veikia Detroito. Šiam komitetui jau kelinti metai vadovauja vidutinio amžiaus vyras, iš profesijos inžinierius, lietuviško visuomeninėje veikloje nepartinis bendruomenininkas, LB pirmumo šalininkas Vytautas Kutkus. LF dešimtmečio sukaktį minint ir užbaigti milijoną besiryztant, V. Kutkų užkalbinau keletu klausimų. Didėsni žanagos nebedarydamas, pasikalbėjimą su V. Kutkum čia pradėdau.

— Kaip vienas iš LF Detroito vajeaus komiteto narių, Jūs dažnai susitinku posėdžiuose,

skaitau Jūsų paštu siuntinėjamus pranešimus, kalbamės telefonu. Žinau, kad Lietuvos Fondą Detroito, o taip pat ir LF taryboje, dirbate eilę metų, bet tikslų datų nežinau. Pasakykite, kada į LF darbuotojų eiles įsijungėte, kada, kur kokias pareigas ėjote ir einate?

— 1966 m. liepos mėn. 2 d. Čikagoje vykusiam Lietuvos Fondo suvažiavime buvau išrinktas trejiems metams į LF Tarybą, o 1970 m. vasario mėn. 18 d. buvau vėl trejiems metams perrinktas. 1968 m. dirbau Lietuvos Fondo pelno skirstymo komisijoje ir keletą metų informacijos komisijoje. Pirminkavau dvieji Lietuvos Fondo suvažiavimams — 1967 m. lapkričio mėn. 26 d. ir 1970 m. vasario mėn. 28 d. Keletą kartų buvau LF suvažiavimų spaudos ir rezoliucijų komisijų pirminkas.

ku arba nariu. 1966 m. lapkričio mėn. 12 d. buvo sudarytas Lietuvos Fondo Detroito vajeaus komitetas, kuris pareigomis pasiskirstė 1966 m. gruodžio mėn. 11 d. Komiteto pirminku buvo išrinktas pernai miręs prof. dr. Pranas Padalis, o man teko vykdomojo visepirminko pareigos. 1969 m. lapkričio mėn. 2 d. buvau išrinktas šio komiteto pirminku ir dabar tose pareigose tebesu.

Kadangi šiais metais Lietuvos Fondas švenčia savo dešimtmetį, tai aiškumo dėlei paminėsiu, kad Lietuvos Fondo pradžia skaitoma 1962 m. kovo mėn. 14 d., nes tą dieną Lietuvos Fondas buvo inkorporuotas ir buvo sudaryta LF valdyba.

Jums esant LF Detroito vajeaus vykdomojo vicepirminku ir paskui pirminku, LF rėmėjų skaičius ir į LF įneštos pinigų sumos gerokai padidėjo. Būtų įdomu, jei tuos skaičius ir sumas čia atskleistumėte.

Man pradėdant dirbti LF vadovybėje, Lietuvos Fonde buvo 1196 nariai, o LF pagrindinis kapitalas siekė 274,841.95 dol. Šiandien Lietuvos Fonde yra 2952 nariai, o jo pagrindinis kapitalas pasiekė 733,636 dol.

Detroito ir jo apylinkėse tuo metu Lietuvos Fondui jau buvo surinkta 16,400 dol. Iš tos sumos 9,660 dol. surinko prieš tai veikęs Vlado Paužos vadovaujamas komitetas. Apylinkėje buvo 89 nariai. Šiandien Detroito ir jo apylinkėse jau yra 217 LF narių, o surinktoji suma pakilo iki 45,056 dol. Be to daugelis narių savo įnašus padidino. Taigi narių skaičius pas mus padidėjo 128, o surinktoji suma paaugo 28,656 dol.

Šiuo metu, kaip Jūs ir aš žinome, į LF yra įsijungę maždaug 3,000 JAV lietuvių, kurie, paaukoję mažiau 100 dolerių, tapo tikraisiais LF nariais. Turint galvoje tai, kad tie trys tūkstančiai atstovauja šeimas, taigi apie 15,000 žmonių; ir tai, kad jie yra pats karščiausias

Richard Kleindienst, prezidento paskirtas į valstybės prokuroro vietą, sutiko daug sunkumų senatę, kur komitetas svarsto ar jį patvirtinti. Nežiūrint nemalonių, Kleindienst randa progą ir linksmesniams momentams, kaip matosi iš šios fotografijos.

lietuviškasis aktyvas, kiek, Jūsų nuomone, labai pasispaudus, būtų galima naujų LF narių sumedžioti?

Manau, kad bendras LF narių skaičius pasiekė 5,000 arba net padvigubės, tačiau kada tai įvyks nesuimi spręsti, nes Lietuvos Fondas nesustos augęs ir pasiekęs savo užsibrėžtą milijoną. Tikrai, kad Detroito ir jo apylinkėse turėtų būti bent 400 LF narių.

Regis, Detroito aukos LF žinodai sėkmingai yra telkiamos žinomesnių tautiečių laidojimo metu, kur aukojama vietoj gėlių. Papasakokite, kas ir kaip tą darbą atlieka?

Taip, Detroito tai tapo beveik tradicija ir daugelis lietuvių aukoja Lietuvos Fondui, mirus jų artimiesiems, draugams ar pažįstamiems. Vietoj pirkę brangias gėles, kurios po laidojimo visvien išmetamos, jie savo aukomis įamžina mirusįjį Lietuvos Fonde ir tuomi pastoviai remia lietuvių. Pas mus Detroito taip jau yra įamžinti net 42 asmenys. Vienas LF Detroito vajeaus komiteto narių — Kazys Sragauskas yra aukoms rinkti per šermenis ir laidotuves vadovas. Jį visuomet matome lietuvių laidotuvių biuruose prie Lietuvos Fondo aukų lapų. Detroito vajeaus komitetas yra dėkingas laidotuvių biurų direktoriams ir mirusiųjų giminiams, leidžiantiems aukas rinkti Lietuvos Fondui.

Kai kurie Detroito lietuvių, norėdami tapti LF nariais, arba ankstesnius įnašus didindami, nesikreipia į vietinį LF vajeaus komitetą, bet kreipiasi tiesiai į LF centrą Čikagoje. Kokia čia Jūsų nuomonė; geriau, kad visi LF reikalus tvarkytų vietoje, ar kad siųstų tiesiai į Čikagą?

Esminio skirtumo nėra, nes visvien auka patenka į tą pačią kasą. Tačiau LF Detroito vajeaus komitetui patogiau, kada aukos siunčiamos per mus, nes mes galime greičiau įtraukti į savo sąrašus, o taipgi paskelbti spaudoje ir per radio valandėles. Virš 90% detroitiečių taip ir daro. Ta pačia proga noriu padėkoti spaudos darbuotojams, radio valandėlėms ir laikraščių redakcijoms, o ypač Naujienoms, kurios dar, tur būt, nenubraukė nei vienos eilutės iš Alfonso Nako dažnų straipsnių ir korespondencijų apie Lietuvos Fondą.

Ar manote, kad apie LF jau visi pakankamai žino, ar LF reklamavimas turėtų būti ir toliau intensyviai tęsiamas?

Reklamos ir informacijos apie Lietuvos Fondą niekad nebuvo ir nėra per daug ar užtenkamai. Trumpa dešimties metų LF praeitis aiškiai rodo, kad kada daugiau būdavo rašoma apie Lietuvos Fondą, tada ir daugiau narių į jo eiles įsijungdavo. Žinoma, ir Lietuvos Fondas ne-

— Diangdamasis detroitiečių dosnumu noriu pranešti, kad mūsų kolonija savo proporcingą kvotą jau išpildė! Taip, tikrai išpildė. Sakau proporcingą, nes pagal 1960 metų Amerikos gyventojų surašinėjimą davičius visose Jungtinėse Amerikos Valstybėse lietuvių užsirašė 402,816 asmenys. Michigano valstijoje lietuvių užsirašė 21,236 asmenys, o Detroito mieste — 13,581 asmuo. Taigi, milijonui dolerių sudėti kiekvienas lietuvių užsirašęs asmuo turėjo duoti tik 2 dol. 48 centus. Detroito lietuvių turėjo sudėti 33,680 dol. ir viso Michigano — 52,665 dol. Detroito ir jo apylinkėse mes jau surinkome 45,056 dol., o mūsų kaimynai Grand Rapids kolonijoje surinko virš 8,000 dol. Taigi viso Michigano valstijoje yra surinkta virš 53,000 dol. ir proporcinga kvota išpildyta. Garbė jums, Michigano lietuvių. Tačiau mes čia nesustosime, Lietuvos Fondo vadovybės neapvilsime ir bandysime išpildyti mums neproporcingai didelę uždėtą kvotą, kad tuo mi padėtume kitoms atsilikusioms didelėms kolonijoms. Jei LF vadovybė žiūrėjo, kad mes automobilių karalystėje esame finansiniai dvigubai stipresni, tai tokiais ir pasirodykime.

Pagaliau, papasakokite, kokie Jūsų vadovaujamo LF Detroito vajeaus komiteto artimiausie planai?

Baigdamas dėkju, kad sudarėte man progą pasisakyti Lietuvos Fondo klausimais Naujienose. Linkiu ateityje dar daug apie Lietuvos Fondą rašyti.

— Gegužės mėn. 6-14 dienomis Lietuvos Fondo Detroito vajeaus komitetas ruošia dail. Jurgio Juodžio meno parodą. Dail. Jurgis Juodis pas mus Detroito bus pirmą kartą. Jis atsiveža 15 paveikslus, kurių kiekvienas alsuoja meile Lietuvai. Vaivorykštės spalvų pynėse jis nukels mus į senovės kunigaikščių laikus, kada Gediminas sapnavo ir įkūrė karalių miestą Vilnių, kada Kęstutis pasivogė Birutę, kada Vytautas karaliavo. Arba į dar senesnius Baltijos ir Patrimpo laikus. Nesvetimi jam nei mūsų nepriklausomybės metai, su karininko Juozapavičiaus mirtimi. Mėgsta jis ir liaudies motyvus (Juratė ir Kastytis) ir religines temas (Ave Maria, Memento Mori, Kristus ir šėtonas ir kt.). Trumpame atsakyme visko nenusakysiu, bet raginu visus Detroito ir apylinkių lietuvių į tą meno parodą atsilankyti ir atsivesti savo vaikus. Lietuviškos mokyklos šią parodą galėtų aplankyti organizuotai. Parodos metu įstoje į Lietuvos Fondą ir pirkę dail. Jurgio Juodžio paveikslą, gaus 10% nuolaidą. Tai bus dailininko dovana. Paveikslų kainos svyruoja tarp 50 ir 2,000 (dviejų tūkstančių) dol.

Baigdamas dėkju, kad sudarėte man progą pasisakyti Lietuvos Fondo klausimais Naujienose. Linkiu ateityje dar daug apie Lietuvos Fondą rašyti.

1972 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Walter Rask-Rasčiauskas, pirmas pradėjęs vesti žmones į Lietuvą, tą darbą jau sėkmingai tęsia 11 metų. Jo tvarkingai suorganizuotos ekskursijos vyksta sklandžiai. Šią vasarą jo vadovaujamas American Travel Service Bureau nuveš į Lietuvą 9 ekskursantų grupes.

Visos ankstyvesnės ekskursijos jau pilnos. Jei kas dar šį metą norėtų važiuoti, tai gali pasinaudoti šiom ekskursijom:

Rugsėjo 11-tą, 20 dienų, iš Chicago — \$960.00 + taksai, iš New Yorko — \$860.00 + taksai.

Spalio 2-ą, 15 dienų, iš Chicago — \$710.00 + taksai, iš New Yorko — \$610.00 + taksai.

Gruodžio 21-ą, 14 dienų, iš Chicago — \$710.00 + taksai, iš New Yorko \$610.00 + taksai.

Kas nori žiemos šventes praleisti Lietuvoje su giminėmis, turi registruotis į gruodžio mėn. ekskursiją. Bendroji kelionės kaina priklausys nuo valdžios patvirtintos oro linijų sutarties.

Rašykite, užvažiokite arba informacijų kreipkitės tokiu adresu: AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 So. WESTERN AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS 60643

Tel.: (312) 238-9787

Ruošiamie kvietimus giminėms atvykti į Ameriką. Teikiame informacijas kelionių reikalais ir viso pasaulio kraštus. Parūpiname bilietus ir reikalingas visas.

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$5000 OR MORE
Two Year Maturity

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000
One Year Maturity

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

CHICAGOS TAUPYMO IR SKOLINIMO BENDROVĖ dėl bet kokių jūsų namo pagerinimų duoda paskolas nuo \$500.00 ir daugiau tinkamomis sąlygomis. O gal Jums yra reikalingi pinigai dėl kitokių reikalų? Ar jei neturite nuosavo namo ir jums nusibodo mokėti aukštas nuomos, įsigykite nuosavus namus.

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY.

PAID QUARTERLY

BET KOKIAIS FINANSINIAIS REIKALAIS KREIPKITĖS Į:

Chicago Savings and Loan Assn.

Philomena D. Pakel, President

6245 So. WESTERN AVE.

TEL.: GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00. Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakišios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirma, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda snkurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6% PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO
SASKAITOMS

Taupyimo indėliai
Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Išsteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Ištaigos plietuose kiemas automobiliams pastatyti

